

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างแบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 2) ศึกษาคุณภาพของแบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และ 3) ศึกษาทักษะชีวิตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดเชียงราย โดยผลที่คาดว่าจะได้รับการทำวิจัย คือ เครื่องมือสำหรับการวัดทักษะชีวิตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีคุณภาพ อีกทั้งได้ข้อมูลเกี่ยวกับระดับทักษะชีวิตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดเชียงราย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สามารถเพิ่มศักยภาพด้านทักษะชีวิตให้แก่นักเรียนได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยตามหัวข้อต่อไปนี้

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประจำภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 ในจังหวัดเชียงราย ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – stage Random Sampling) โดยมีขั้นตอนในการสุ่มดังนี้

1. สุ่มโรงเรียนที่มีการเปิดสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดเชียงราย โดยผลที่ได้จากการสุ่มคือ ได้โรงเรียนสำหรับใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 5 โรงเรียน
2. สุ่มนักเรียนจากโรงเรียนที่ได้รับการสุ่ม โดยผลที่ได้จากการสุ่ม คือ
 - กลุ่มที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองเครื่องมือครั้งที่ 1 เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 150 คน
 - กลุ่มที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองเครื่องมือครั้งที่ 2 เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งฉบับ จำนวน 150 คน

- กลุ่มที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองเครื่องมือครั้งที่ 3 เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงสภาพของแบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 40 คน

- กลุ่มที่ 4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในทดลองเครื่องมือครั้งที่ 4 เพื่อศึกษาทักษะชีวิตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2 จำนวน 300 คน โดยยึดตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Darwin Hendel ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% (เกียรติสุดา ศรีสุข, 2549, หน้า 94)

ผลจากการคำนวณหลายขั้นตอนทำให้ได้กลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงไว้ในตาราง 1 ต่อไปนี้

ตาราง 1 ขนาดกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มแยกตามโรงเรียนที่ใช้เก็บข้อมูล

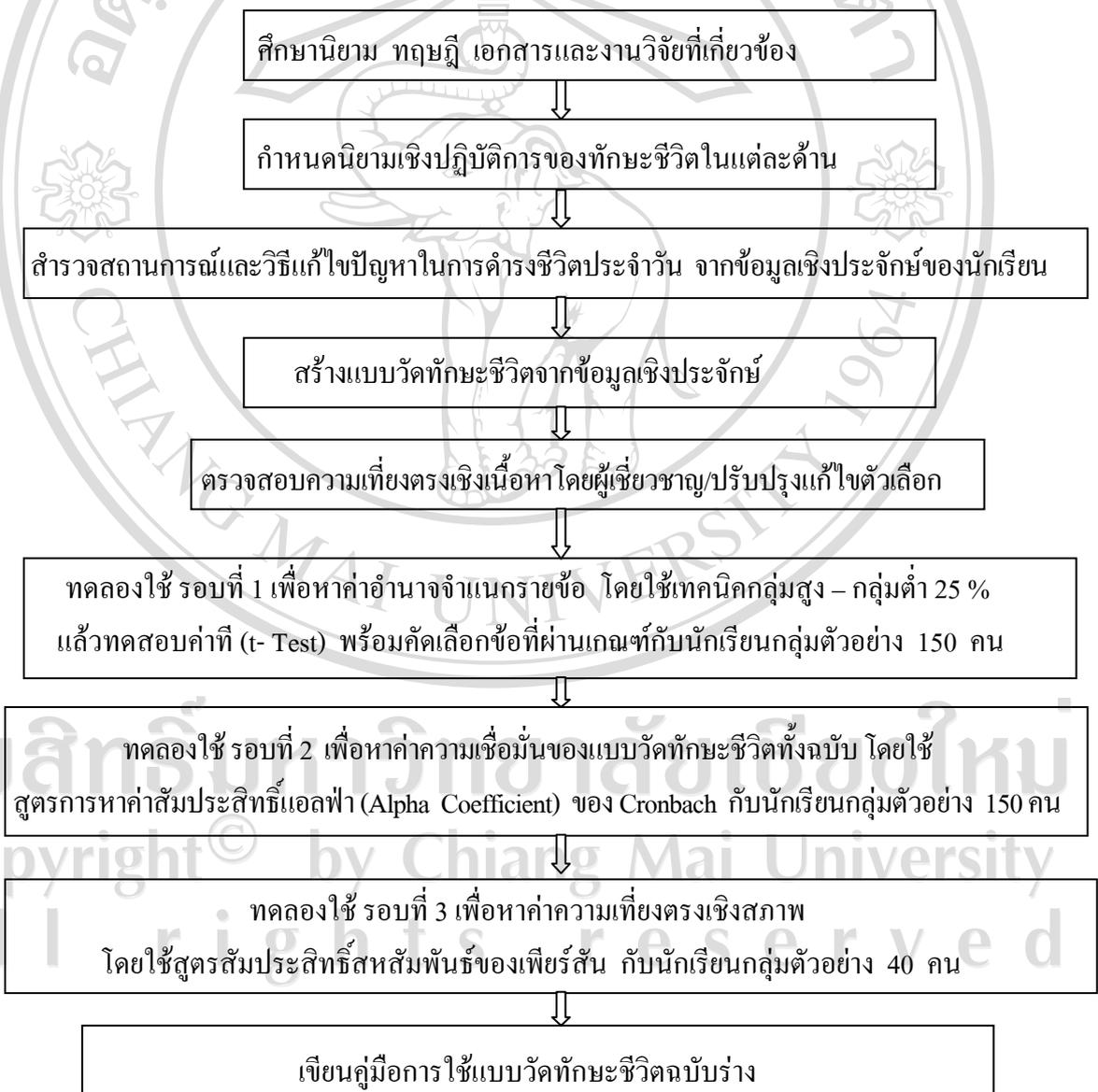
กลุ่มตัวอย่าง	โรงเรียน	จำนวน (คน)	รวม (คน)
กลุ่มที่ 1	-เทศบาล 6 นครเชียงราย	75	150
	-เชียงแสนวิทยาคม	75	
กลุ่มที่ 2	-แม่ลาววิทยาคม	75	150
	-เชียงแสนวิทยาคม	75	
กลุ่มที่ 3	-แม่ลาววิทยาคม	40	40
กลุ่มที่ 4	-พานพิทยาคม	150	300
	-พานพิเศษพิทยา	150	
รวม			640

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง เพื่อใช้วัดทักษะชีวิตของนักเรียน ในด้านต่างๆ ดังนี้

1. การสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร
2. การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา
3. การจัดการอารมณ์และความเครียด

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือวัดทักษะชีวิต ตามขั้นตอนดังนี้

ทดลองใช้ รอบที่ 4
เพื่อแปลผลระดับทักษะชีวิตของนักเรียน โดยใช้สูตรค่าเฉลี่ย
กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง 300 คนและทดลองใช้คู่มือการใช้แบบวัดทักษะชีวิตฉบับร่างกับผู้ช่วยเก็บข้อมูล

↓
จัดทำคู่มือการใช้แบบวัดทักษะชีวิตฉบับสมบูรณ์

ภาพ 1 แสดงลำดับขั้นตอนการสร้างแบบวัดทักษะชีวิต

รายละเอียดแต่ละขั้นตอนในการสร้างแบบวัดและคู่มือการใช้

1. ศึกษานิยาม ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของทักษะชีวิต เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดคุณลักษณะทักษะชีวิตแต่ละคุณลักษณะ และศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือวัดทักษะชีวิต เพื่อกำหนดรูปแบบเครื่องมือวัดทักษะชีวิตและเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามวัดคุณลักษณะทักษะชีวิต
2. กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของทักษะชีวิต ในด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร ด้านการตัดสินใจและแก้ไขปัญหา และด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด จากข้อมูลที่เกี่ยวข้องรวบรวมได้จากเอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์และวิธีแก้ไขปัญหาจากการดำรงชีวิตประจำวัน ในด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร ด้านการตัดสินใจและแก้ไขปัญหา และด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด จากข้อมูลเชิงประจักษ์ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 30 คน ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ โดยผลของข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เก็บรวบรวมได้ทั้งหมดปรากฏว่าเมื่อทำการวิเคราะห์แล้วสามารถคัดเลือกสถานการณ์ที่ตรงกับนิยามศัพท์เฉพาะได้จำนวน 30 สถานการณ์
4. สร้างแบบวัดทักษะชีวิตจากข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้มาด้วยวิธีการสัมภาษณ์ ให้มีลักษณะของข้อคำถามและตัวเลือกที่มีความชัดเจนในการสื่อความหมาย กะทัดรัด และง่ายต่อความเข้าใจ โดยแบบวัดที่สร้างขึ้นในการวิจัย ประกอบด้วยข้อคำถามที่เกี่ยวกับปัญหาจากการดำรงชีวิตประจำวัน ในด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร, ด้านการตัดสินใจและแก้ไขปัญหา อย่างละ 12 ข้อ และด้านการจัดการอารมณ์และความเครียดจำนวน 13 ข้อ รวมทั้งสิ้น 37 ข้อ ลักษณะของแบบวัดเป็นแบบกำหนดสถานการณ์ให้เลือกรับตอบ มี 5 ตัวเลือก แต่ละตัวเลือกรวมวัด

ทักษะชีวิตในแต่ละด้านว่าอยู่ในระดับใด ทั้งนี้ในการทำแบบวัดนักเรียนจะได้พิจารณาว่าเมื่อตนเองต้องเผชิญกับปัญหาในสถานการณ์จำลองที่กำหนดมาให้ นักเรียนจะเลือกปฏิบัติตนตามตัวเลือกใด ดังเช่น

1. หากมีนักเรียนต่างห้องซึ่งเป็นเพศตรงกันข้ามกับนักเรียนกำลังเดินเข้ามาเพื่อขอทำความรู้จักกับนักเรียน นักเรียนจะอย่างไร (วัดความสามารถด้านการสร้างสัมพันธ์)

- ก. เดินหนีไปจากบริเวณนั้น
- ข. แกล้งทำเป็นไม่สนใจ โดยการคุยกับเพื่อน
- ค. แสดงท่าทางไม่พอใจ หรือบอกว่าไม่ต้องการทำความรู้จักด้วย
- ง. พุดคุย แนะนำตัวเองให้เขารู้จัก แสดงไมตรีพร้อมรับเขาเป็นเพื่อนใหม่
- จ. ไม่สามารถตัดสินใจได้ว่าจะแก้ไขสถานการณ์ตามตัวเลือกใด

2. หากมีครูชาวต่างชาติเดินเข้ามาพูดคุยกับนักเรียน แต่นักเรียนฟังไม่เข้าใจนักเรียนจะอย่างไร (วัดความสามารถด้านการสื่อสาร)

- ก. เดินหนี
- ข. ตั้งใจฟังและขอให้ครูพูดใหม่อีกครั้ง
- ค. ยิ้มแต่ไม่สนทนาตอบโต้แต่อย่างใด
- ง. เรียกเพื่อนให้มาฟังด้วย แล้วให้เพื่อนช่วยสนทนากับครู
- จ. ไม่สามารถตัดสินใจได้ว่าจะแก้ไขสถานการณ์ตามตัวเลือกใด

3. ในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อคณะ หรือมหาวิทยาลัยต่างๆ นักเรียนใช้ข้อมูลใดมาเป็นตัวช่วยในการตัดสินใจ (วัดความสามารถด้านการตัดสินใจ)

- ก. ตัวอย่างของรุ่นพี่ที่จบไปแล้ว
- ข. ผลสำรวจค่าความนิยมในการเลือกคณะของคนในสังคม
- ค. โฆษณาแนะนำมหาวิทยาลัยจากทางโทรทัศน์และ Internet
- ง. ข่าวสารจากห้องแนะแนว และผลสอบคะแนนความถนัดและ Pre- Admission
- จ. ไม่สามารถตัดสินใจได้ว่าจะแก้ไขสถานการณ์ตามตัวเลือกใด

4. หากนักเรียนมีปัญหาเรื่องน้ำหนักส่วนเกิน จนทำให้ร่างกายขาดความคล่องแคล่วใส่เสื้อผ้าก็อึดอัดไม่สบายตัว และเพื่อนๆ ของนักเรียนเองก็ต่างพากันล้อเลียนนักเรียนว่าหมูอ้วน นักเรียนจะแก้ไขปัญหานี้อย่างไร (วัดความสามารถด้านการแก้ไขปัญหา)

- ก. ปรึกษาแพทย์ เพื่อเข้าคอร์สลดน้ำหนัก
- ข. เลือกทานอาหารไขมันต่ำ และหมั่นออกกำลังกาย
- ค. พยายามไม่สนใจ โดยคิดว่าความสุขของตนเองคือการได้กินในสิ่งที่ชอบ

ง. ทานอาหารเสริมหรือยาลดความอ้วน ที่มี อ.ย. ควบคุม และวางขายตาม
ท้องตลาด

จ. ไม่สามารถตัดสินใจได้ว่าจะแก้ไขสถานการณ์ตามตัวเลือกใด

5. หากเพื่อนสนิทของนักเรียนเกิดหันไปให้ความสนิทสนมกับเพื่อนคนอื่นมากกว่า
นักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความน้อยใจกับพฤติกรรมของเพื่อน นักเรียนจะกระทำตนอย่างไรเมื่อ
ต้องอยู่ในสภาวะอารมณ์นี้ (วัดความสามารถด้านการจัดการอารมณ์)

ก. คิดว่ากล่าวและไม่คุยกับเพื่อนอีกต่อไป

ข. ไม่พูดคุยกับเพื่อน เพื่อให้เพื่อนรู้ว่าตนน้อยใจ

ค. ทำตัวตามปกติ เก็บความน้อยใจไว้กับตนเองไม่ให้เพื่อนรู้

ง. บอกกับเพื่อนให้รู้ว่าตนเองรู้สึกน้อยใจที่เพื่อนไปสนิทกับคนอื่นมากกว่าตน

จ. ไม่สามารถตัดสินใจได้ว่าจะแก้ไขสถานการณ์ตามตัวเลือกใด

6. ถ้าในวันนี้นักเรียนกำลังมีความเครียดเนื่องจากได้ทะเลาะกับเพื่อนสนิท นักเรียน
จะอย่างไรหากมีงานที่ต้องทำให้เสร็จในขณะนั้นด้วย (วัดความสามารถด้านการจัดการ
ความเครียด)

ก. ทำสมาธิ ก่อนจะเริ่มทำงาน

ข. ละทิ้งงานไว้ โดยไม่สนใจว่างานนั้นจะเสร็จหรือไม่

ค. เปิดเพลงฟัง ขณะทำงานไปด้วย เพื่อให้ตนเองไม่ฟุ้งซ่าน

ง. พยายามทำงานให้เสร็จแม้จะเครียด แล้วค่อยตรวจทานงานที่เหลืออีกครั้ง

จ. ไม่สามารถตัดสินใจได้ว่าจะแก้ไขสถานการณ์ตามตัวเลือกใด

แบบวัดทักษะชีวิตที่สร้างขึ้นนี้มีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละตัวเลือกจาก

การพิจารณาพฤติกรรมของตัวเลือกว่ามีลักษณะเป็นไปตามนิยามของทักษะชีวิตในด้านที่ต้องการ

วัดมากน้อยเพียงใด ดังนี้

ให้ 4 คะแนน เมื่อตัวเลือกแสดงถึงพฤติกรรมที่เป็นไปตามนิยามของทักษะชีวิตและแสดง

ถึงการมีทักษะชีวิตอยู่ในระดับดีมาก

ให้ 3 คะแนน เมื่อตัวเลือกแสดงถึงพฤติกรรมที่เป็นไปตามนิยามของทักษะชีวิตและแสดง

ถึงการมีทักษะชีวิตอยู่ในระดับดี

ให้ 2 คะแนน เมื่อตัวเลือกแสดงถึงพฤติกรรมที่เป็นไปตามนิยามของทักษะชีวิตและแสดง

ถึงการมีทักษะชีวิตอยู่ในระดับพอใช้

ให้ 1 คะแนน เมื่อตัวเลือกแสดงถึงพฤติกรรมที่ไม่เป็นไปตามนิยามของทักษะชีวิตและ

แสดงถึงการมีทักษะชีวิตอยู่ในระดับปรับปรุง

ในกรณีที่มึนักเรียนเลือกตอบข้อ จ. ในข้อคำถามใดๆของแบบวัดก็ตาม จะไม่มีการนำผลการตอบในข้อคำถามนั้นมาพิจารณาให้คะแนนและใช้ในการหาค่าเฉลี่ยของคะแนนเพื่อแปลผลว่านักเรียนมีทักษะชีวิตอยู่ในระดับใด ดังนั้นหากนักเรียนเลือกตอบในข้อ จ.ทุกข้อ จะทำให้ไม่สามารถตัดสินได้ว่านักเรียนมีทักษะชีวิตเป็นอย่างไร

6. นำแบบวัดทักษะชีวิตที่สร้างขึ้น ไปตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาทักษะชีวิตจำนวน 2 ท่าน และด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาจำนวน 2 ท่าน และด้านจิตวิทยาหรือการแนะแนว จำนวน 2 ท่าน (ดังรายนามในภาคผนวก ก) เป็นผู้พิจารณาเกี่ยวกับเกี่ยวกับนิยามศัพท์ การใช้ภาษา ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ของทักษะในแต่ละด้านเป็นรายข้อ และความสอดคล้องของเกณฑ์การให้คะแนนกับตัวเลือก โดยผลจากการตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดทักษะชีวิต ทั้ง 37 ข้อ มีค่าตั้งแต่ .67-1.00 ส่วนรายละเอียดได้แสดงไว้ใน บทที่ 4 ตาราง 3 ทั้งนี้ในส่วนข้อคำถามและตัวเลือกที่มีคุณลักษณะไม่เหมาะสม ผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงและแก้ไขข้อตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

7. นำแบบวัดทักษะชีวิตสร้างขึ้น ไปทดลองใช้รอบที่ 1 เพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านอำนาจจำแนกรายข้อ (Item Analysis) กับกลุ่มตัวอย่างที่ 1 จำนวน 150 คน ในช่วงเดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 นำคะแนนการสอบแบบวัดที่ได้มาวิเคราะห์ผล โดยใช้เทคนิค 25% และทดสอบค่าที (t - test) ของกลุ่มสูง-ต่ำ คัดเลือกข้อที่มีค่าที (t) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แบบวัดทักษะชีวิต จำนวน 34 ข้อ มีค่าที (t) ตั้งแต่ 2.099 – 6.000 เพื่อให้เหมาะสมกับงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงคัดเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องสูงสุดลงไปจนได้แบบวัดทักษะชีวิต จำนวน 30 ข้อ โดยค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดทักษะชีวิต ทั้ง 30 ข้อ มีค่าที (t) ตั้งแต่ 2.257 – 6.000 ส่วนรายละเอียดได้แสดงไว้ใน บทที่ 4 ตาราง 3

8. นำแบบวัดทักษะชีวิตที่คัดเลือกและปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้รอบที่ 2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านความเชื่อมั่นของแบบวัดทักษะชีวิตทั้งฉบับ (Reliability) กับกลุ่มตัวอย่างที่ 2 จำนวน 150 คน ในช่วงเดือน ธันวาคม พ.ศ. 2551 นำคะแนนการสอบแบบวัดที่ได้มาวิเคราะห์ผล โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .7047

9. นำแบบวัดทักษะชีวิตที่คัดเลือกและปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้ รอบที่ 3 เพื่อหาค่าความเที่ยงตรงเชิงสภาพ กับกลุ่มตัวอย่างที่ 3 จำนวน 40 คน ในช่วงเดือน มกราคม พ.ศ. 2552 โดยให้ครูที่ปรึกษาของกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สังเกตและประเมินพฤติกรรมของนักเรียนจากการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันตามนิยามเชิงปฏิบัติการด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร, ด้านการ

ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา, ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด ทั้งนี้ครูที่ปรึกษาจะมีเกณฑ์ของการให้คะแนนพฤติกรรมตั้งแต่ 1- 4 คะแนน ซึ่งถ้าครูที่ปรึกษาให้คะแนน 1 หมายถึง นักเรียนมีทักษะชีวิตในด้านที่วัดอยู่ในระดับปรับปรุง 2 คะแนน หมายถึง มีทักษะชีวิตในด้านที่วัดอยู่ในระดับพอใช้ 3 คะแนน หมายถึง นักเรียนมีทักษะชีวิตในด้านที่วัดอยู่ในระดับดี และ 4 คะแนน หมายถึง นักเรียนมีทักษะชีวิตในด้านที่วัดอยู่ในระดับดีมาก ต่อจากนั้นนำแบบวัดทักษะชีวิตที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปใช้ทดสอบกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ 3 นำคะแนนการสอบแบบวัดที่ได้มาวิเคราะห์ผลความตรงตามสภาพ (Concurrent Validity) ด้วยการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนที่ได้จากการสังเกตและประเมินพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยครูที่ปรึกษากับคะแนนที่ได้จากแบบวัดทักษะชีวิตที่ผู้วิจัยสร้าง ตามสูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิเคราะห์ที่ได้ในครั้งนี้พบว่าคะแนนที่ได้จากการสังเกตและประเมินพฤติกรรมของครูที่ปรึกษากับคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบวัดทักษะชีวิตในแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีค่า r_{xy} ตั้งแต่ .503 – .554 ส่วนรายละเอียดได้แสดงไว้ใน บทที่ 4 ตาราง 3

10. เขียนคู่มือการใช้แบบวัดทักษะชีวิตฉบับร่าง เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำคู่มือการใช้แบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ฉบับสมบูรณ์ ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 โดยรายละเอียดของคู่มือการใช้ทักษะชีวิตฉบับร่าง ประกอบไปด้วยประเด็นดังต่อไปนี้

10.1 จุดมุ่งหมายของแบบวัดทักษะชีวิต

10.2 โครงสร้างของแบบวัดทักษะชีวิต

10.3 การสร้างแบบวัดทักษะชีวิต

10.4 คุณภาพของแบบวัดทักษะชีวิต ได้แก่ คุณภาพรายข้อและทั้งฉบับ ด้านค่า

อำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น

10.5 วิธีดำเนินการสอบ

10.6 การตรวจให้คะแนน

10.7 การแปลผลคะแนน

10.8 ประโยชน์จากการใช้แบบวัดทักษะชีวิต

11. นำแบบวัดทักษะชีวิตที่คัดเลือกและปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้รอบที่ 4 เพื่อแปลผลระดับทักษะชีวิตของนักเรียน กับกลุ่มตัวอย่างที่ 4 จำนวน 300 คน และทดลองใช้คู่มือการใช้แบบวัดทักษะชีวิตฉบับร่างกับผู้ช่วยเก็บข้อมูล จำนวน 3 คน ในช่วงเดือน มีนาคม พ.ศ. 2552 การทดลองใช้คู่มือการใช้แบบวัดทักษะชีวิตฉบับร่างครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยให้ผู้ช่วยเก็บ

ข้อมูล จำนวน 3 คน อ่านคู่มือการใช้แบบวัดทักษะชีวิตก่อนที่จะปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการสอบ เมื่อถึงกำหนดเวลาสอบ ผู้วิจัยจะเป็นผู้สังเกตการดำเนินการสอบของผู้ช่วยเก็บข้อมูลทั้ง 3 คนว่ามีประเด็นใดที่ทั้ง 3 คน มีความเข้าใจไม่ตรงกัน มีข้อสงสัยและไม่สามารถดำเนินการให้ถูกต้องเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและสร้างคู่มือการใช้แบบวัดทักษะชีวิตฉบับสมบูรณ์ต่อไป ซึ่งผลของการตรวจสอบปรากฏว่า ผู้ช่วยเก็บข้อมูลทั้ง 3 คน มีความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีดำเนินการสอบได้ตรงกัน โดยไม่มีข้อสงสัยใดๆ จึงทำให้สามารถปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการสอบได้อย่างถูกต้องตรงตามขั้นตอน

12. จัดทำคู่มือการใช้แบบวัดทักษะชีวิต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ฉบับสมบูรณ์ อันประกอบด้วย จุดมุ่งหมายของแบบวัดทักษะชีวิต โครงสร้างของแบบวัดทักษะชีวิต การสร้างแบบวัดทักษะชีวิต คุณภาพของแบบวัดทักษะชีวิต วิธีดำเนินการสอบ การตรวจให้คะแนน การแปลผลคะแนน และประโยชน์จากการใช้แบบวัดทักษะชีวิต

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดด้วยตนเอง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การหาคุณภาพของแบบวัดทักษะชีวิต ด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ผู้วิจัยได้นำแบบวัดทักษะชีวิตที่สร้างขึ้นพร้อมทั้งหนังสือขอความอนุเคราะห์จากสาขาวิชาการวัดและประเมินผล การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ส่งไปยังผู้เชี่ยวชาญทางไปรษณีย์ ให้ช่วยตรวจสอบนิยามศัพท์ การใช้ภาษา ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ของทักษะในแต่ละด้านเป็นรายข้อ และความสอดคล้องของเกณฑ์การให้คะแนนกับตัวเลือก ช่วงระยะเวลาของการดำเนินงานในขั้นตอนนี้คือ เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2551

2. การหาคุณภาพของแบบวัดทักษะชีวิต ด้านค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ผู้วิจัยได้นำหนังสือขออนุญาตส่งไปยังผู้บริหาร โรงเรียนที่ใช้นักเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือและกำหนดนัดหมายเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเมื่อถึงกำหนดเวลานัดหมายกับทางโรงเรียน ผู้วิจัยจะเป็นผู้ไปดำเนินการเก็บข้อมูล นำข้อมูลมาตรวจให้คะแนน และวิเคราะห์คุณภาพด้วยตนเอง ช่วงระยะเวลาของการดำเนินงานในขั้นตอนนี้คือ เดือน พฤศจิกายน – ธันวาคม พ.ศ. 2551

3. การหาคุณภาพของแบบวัดทักษะชีวิต ด้านค่าความเที่ยงตรงเชิงสภาพ ผู้วิจัยได้นำหนังสือขออนุญาตส่งไปยังผู้บริหาร โรงเรียนที่ใช้นักเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือและกำหนดนัดหมายเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมกันนี้ผู้วิจัยได้นำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากสาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ส่งไปยังครูที่ปรึกษาของนักเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ 3 ช่วยสังเกตและประเมินพฤติกรรมของนักเรียนจากการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันตามนิยามเชิงปฏิบัติของทักษะชีวิตที่ผู้วิจัยได้แนบไปให้พร้อมกับหนังสือขอความอนุเคราะห์ โดยในการดำเนินการเก็บข้อมูล นำข้อมูลมาตรวจให้คะแนน และวิเคราะห์คุณภาพผู้วิจัยจะเป็นผู้ดำเนินการด้วยตนเองทั้งหมด ช่วงระยะเวลาของการดำเนินงานในขั้นตอนนี้คือ เดือน มกราคม พ.ศ. 2552

4. การศึกษาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยได้นำหนังสือขออนุญาตส่งไปยังผู้บริหาร โรงเรียนที่ใช้นักเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือและกำหนดนัดหมายเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเมื่อถึงกำหนดเวลานัดหมายกับทางโรงเรียน ผู้วิจัยจะเป็นผู้ไปดำเนินการเก็บข้อมูล นำข้อมูลมาตรวจให้คะแนน และวิเคราะห์ผลด้วยตนเอง ช่วงระยะเวลาของการดำเนินงานในขั้นตอนนี้คือ เดือน มีนาคม พ.ศ. 2552

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ในการวิเคราะห์ค่าตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item Analysis) โดยใช้เทคนิค 25% และทดสอบค่าที่ (t - test) ของกลุ่มสูง-ต่ำ
2. วิเคราะห์ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเกี่ยวกับเกี่ยวกับนิยามศัพท์ การใช้ภาษา ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ของทักษะในแต่ละด้านเป็นรายข้อ และความสอดคล้องของเกณฑ์การให้คะแนนกับตัวเลือก นำคะแนนที่ได้จากการพิจารณามาคำนวณหาค่าดัชนีแสดงความสอดคล้อง (IOC) วิเคราะห์ความเที่ยงตรงตามสภาพ (Concurrent Validity) ด้วยการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนที่ได้จากการประเมินจากแบบสังเกตพฤติกรรมในชีวิตประจำวันของนักเรียนโดยครูประจำชั้นกับคะแนนที่ได้จากแบบวัดทักษะชีวิตที่ผู้วิจัยสร้าง ตามสูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน
3. วิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการวิเคราะห์ความสอดคล้องภายในของแบบวัดทักษะชีวิตทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของครอนบาค
4. วิเคราะห์ระดับทักษะชีวิต ของนักเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนน เทียบกับเกณฑ์ดังนี้
 - คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง บุคคลนั้นมีทักษะในด้านที่วัดอยู่ในระดับปรับปรุง
 - คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง บุคคลนั้นมีทักษะในด้านที่วัดอยู่ในระดับพอใช้
 - คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง บุคคลนั้นมีทักษะในด้านที่วัดอยู่ในระดับดี
 - คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.00 หมายถึง บุคคลนั้นมีทักษะในด้านที่วัดอยู่ในระดับดีมาก